

Asia: VN/12900/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan näkemykset sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 §:n muuttamisesta

SAMK katsoo, että sosiaalityöntekijöiden kelpoisuuksien muuttaminen esitetyllä tavalla ei ole tarkoituksenmukaista juuri ennen laajempaa ammattihenkilölain uudistushanketta. Hallituksen esitys ei ratkaise sosiaalityöntekijäpulaa kokonaisvaltaisesti, sillä osaajapulan ratkaiseminen vaatii laajempia muutoksia kelpoisuusehtoihin, työolosuhteisiin, palkkaukseen ja koulutusmääriin, kuten myös ARENE lausunnossaan esittää. Esitetty muutos johtaa epätarkoituksenmukaisiin koulutuspolkuihin ja luo ryhmän tilapäisiä sosiaalityöntekijöitä, joilla ei ole mahdollisuutta saavuttaa vakinaista virkaa ilman uusien tutkintojen suorittamista. Tämä tekee koulutusjärjestelmästä monimutkaisen ja epäselvän.

Lausunnonantajan näkemykset voimaantulosta

SAMK ei pidä hallituksen esityksen voimaantuloa tarkoituksenmukaisena, koska esitys tehdään samanaikaisesti laajemman ammattihenkilölainsäädännön kokonaisuudistuksen kanssa. Tämä voi johtaa lyhytaikaisiin ja sekaviin muutoksiin sijaisten koulutusedellytyksissä, mikä sekoittaisi entisestään kuormittunutta tilannetta hyvinvointialueilla.

Onko lakiehdotuksen olennaisia vaikutuksia arvioitu riittävästi? Mitä muita olennaisia vaikutuksia lakiehdotuksella voidaan arvioida olevan?

Lakiehdotuksen vaikutuksia ei ole arvioitu riittävästi. Esitys ei tuo ratkaisuja sosiaalityöntekijäpulaan kuin korkeintaan hyvin lyhyellä aikavälillä. Muut olennaiset vaikutukset liittyvät tilapäisten sosiaalityöntekijöiden rooliin ja työnjaon muutoksiin sosiaalityön kentällä. Tilapäisten sosiaalityöntekijöiden määrän lisääntyminen voisi muuttaa sosiaalityöntekijöiden ja sosionomien välistä työnjakoa, mikä tulisi huomioida perusteellisemmin ennen kelpoisuuksien laajempaa muuttamista. Lisäksi olisi tarpeen tarkastella nykyisten sosiaalialan ammattiryhmien tehtävien uudelleenmäärittelyä ja laajentaa sosionomi YAMK-tutkinnon suorittaneiden henkilöiden tehtäviä sekä mahdollistaa ammattikorkeakouluille oikeus kouluttaa kelpoisia sosiaalityöntekijöitä.

Muita yleisiä huomioita lakiehdotuksesta?

Lakiehdotuksessa ei huomioida sosionomi AMK suorittaneiden vahvaa ammatillista osaamista ja työkokemusta sosiaalialalta.

Lakiehdotus antaa mahdollisuuden vuoden mittaisiin työsuhteisiin sosiaalityöntekijän tehtävissä myös muille sosiaalialan ammattilaisille, joilla on sosiaalityön perus- ja aineopinnot sekä riittävä kokemus ja ammattitaito. Tämä tulisi ulottaa perusteluissa myös geronomi AMK ja kuntoutuksen ohjaaja AMK -tutkinnon suorittaneisiin henkilöihin.

On tärkeää varmistaa, että epäpätevän henkilön vuoden mittaisia työsuhteita ei ketjuteta, ja että työnantajat tukevat työntekijöiden osaamisen täydentämistä työaikaa osoittamalla. Myös tehtävän vaativuus tulee huomioida palkkauksessa.

Savola Tiina

Satakunnan ammattikorkeakoulu - Satakunnan ammattikorkeakoulu